

Truyện ngắn
Chủ đề: lính kể
Tác giả: MD Út Bạch Lan

VĨNH BIỆT NGUYỄN SƠN

Nói đến tên Nguyễn Sơn thì bất cứ ai đã từng phục vụ ở Trung Tâm Hành Quân Delta (LLĐB), Liên Đoàn 81 BCD, Biệt Đoàn 222 CSDC cũng đều biết đến Anh, từ cấp Chỉ huy trưởng cho đến anh binh nhì vừa về đơn vị. Tính tình thâm trầm hiền hòa đôn hậu với mọi người mọi cấp, không le lói, không nỏ sáng mặc dù chiến công của Anh đã vang dội với những huy chương cao quý nhất của QLVNCH.

Buổi chiều ngày mừng 5 Tết Mậu Thân, một buổi chiều nắng đẹp, vẫn với những ngọn gió hiền hòa từ biển khơi, vẫn với bãi biển cát trắng chạy dài bên đường Duy Tân mang nhiều kỷ niệm, nhưng sao có vẻ đìu hiu vì những cơn bạo loạn của cộng quân tấn công vào thành phố Nha Trang giữa đêm giao thừa. Tôi đang ngồi với vài sĩ quan ĐĐ3/81/BCD ở quán số 1 cạnh bờ biển, một vài trứng hột vịt lộn, một đĩa mực nướng và không thể thiếu món ốc bươu luộc chấm nước mắm gừng thì Nguyễn Sơn bước vào với 2 người khác. Mũ xanh gặp mũ xanh bắt buộc dơ tay vẫy vẫy vài ba cái rồi bàn ai nấy ngồi. Tôi hỏi Trung úy Nguyễn Đăng Lâu:

– Niên Trưởng, ai vậy?

– Trung úy Nguyễn Sơn, Liên toán trưởng Trung Tâm HLHQ Delta!

Anh Lâu xoay người qua phía bên kia bàn:

– Ê Sơn... qua ngồi với tụi này cho vui.

Thế là cả bọn nhập cuộc. Delta-81 như anh em ruột, tuy một mẹ khác cha nhưng lúc nào cũng kề cận bên nhau khi xâm nhập. Mẹ là binh chủng LLDB. Cha là khác nhau đơn vị. Các C, các B, các A, Mike Force, 81, Delta đều mang một huy hiệu giống nhau. Delta ở đâu thì 81 ở đó, bất kể không gian và thời gian. Các C, B, A trong tình trạng cần tăng viện thì Delta-81 có mặt trong vòng 24 tiếng đồng hồ cũng bất kể không và thời gian. Cho nên mặc dù chưa biết nhau nhưng cùng một lò, ngồi chung bàn thì chỉ năm ba phút sau pháo vang trời đất. Sơn tốt nghiệp tháng 8 năm 1965 Khoá 19 VKTĐ với cấp bậc chuẩn úy. Như vậy cuối năm 1967 Anh đã mang lon trung úy chứng tỏ công trạng anh cũng lầy lừng. Tôi vừa mới ra trường chỉ được vài tuần lễ nên gặp đàn anh, tôi thường hay hỏi han vài ba câu cốt chỉ để làm quen, nhưng Anh vẫn cứ cười cười với điệu thuốc Ruby Queen trên tay. Chợt Anh đứng dậy bước vào trong vài phút rồi trở lại bàn. 5 phút sau bồi bàn mang ra 10 chai bia con Cọp và 2 đĩa bò lúc lắc nóng hôi. Khi mặt trời xuống dần chân trời góc biển Anh lại chợt đứng dậy bước vào trong rồi lại trở lại bàn. Trung úy Lâu bảo tôi vào thanh toán tiền nong, vì anh em 81 đã gom góp trước và giao cho tôi rồi, đến khi vào quầy tính tiền thì cô cashier nói Trung úy Sơn đã trả hết rồi.

– Trung úy Sơn! Tụi tui đến trước, Trung úy đến sau mà! Làm vậy kỳ quá!

– Đồng ý! Các anh đến trước, tụi tui đến sau... nhưng mà... tụi tui là Delta nên ai móc súng (bóp tiền) trước thì sống, móc súng chậm hay móc súng sau là... là gì tui cũng không biết nữa!

Rồi anh cười khì! Tôi “kết” với Nguyễn Sơn từ đó.

Rong ruổi trên những bước đường chinh chiến, tôi gặp Sơn rất thường. Làng Cù, Huyện Hương Hóa, Mỏ Than Nông Sơn, Đức Dục, Đồng Xoài, Đồn Điền Hớn Quản. Có một lần ở Cù, Sơn gọi tôi sang lều (bạt dã chiến) uống cà phê. Nhưng không phải cà phê mà là chai “Ông Già Chông gậy” với “cờ tây”. Mặt của anh đang ngụy trang với màu mực lá cây rừng và mặc bộ đồ Việt cộng mang dép râu, tôi biết ngay anh sắp xâm nhập chiều nay, tôi hỏi:

– Bộ rú tôi làm vài cổng để khỏi lạnh căng hả?

– Coi ai lạnh căng trước. Tôi vào thung lũng Ashau-Aluoi. Nhận lệnh sáng nay, nếu vào tới nơi phát hiện chúng nó là các ông nhào vô liền đó. Các ông (81) vô thì tụi tui (Delta) đi!

Rồi anh cười khì khì, cái điệu cười bất hủ của anh, anh nốc một cốc Johnnie Walker, gắp một miếng dồi chó bỏ vào chén của tôi:

– Vô đi cha nội cho ấm căng.

5:00g chiều ngày hôm đó, toán của anh âm thầm lặng lẽ lên trực thăng của Phi Đoàn 281 không số của Mỹ vào vùng. Thung lũng Ashau–Alười nằm phía cực Tây–Bắc tỉnh Quảng Trị, nơi tiếp vận hậu cần của quân CS Bắc Việt. Nhiệm vụ của Delta là thám sát mục tiêu, nhiệm vụ của 81BCD là khai thác mục tiêu. Anh nói đúng, khi anh rời khỏi trực thăng thì toán của anh đã nằm giữa lòng địch. Sau này anh kể cho tôi nghe:

– “Mẹ, giữa đoàn hùng binh (VC) có anh đang vùi đầu trong bụi rậm”....

8:00g sáng ngày hôm sau, 3 ĐĐ 81BCD (ĐĐ3, ĐĐ1, ĐĐ5) nhào vô thì anh đi dĩa. Sau cuộc hành quân này, anh có ghé thăm tôi và Nguyễn Hiền ở Bệnh Viện Duy Tân Đà Nẵng, anh móc trong túi áo saut chai Remy Martell nhét dưới chân tôi, rồi lại cũng cười khi khi:

– Căng có lạnh thì ướp cái này sẽ ấm ngay!

Tháng tư 1975 vất súng, lột lon thiếu tá mà nước mắt cứ chảy dài, anh trở về với vợ con, lòng nặng trĩu không phải vì mất lon thiếu tá mà vì mất màu áo hoa rừng đã ôm thân thể của anh trên một quãng đường dài binh nghiệp. Gia đình cha mẹ anh em của anh mang nặng một mối thù Cộng sản vì đã mang đến bao nhiêu nỗi bất hạnh cho gia đình anh. Anh căm thù CS một, nhưng anh căm thù Việt Gian tới mười, anh đã viết một bài viết tựa đề “CHÓ MÁ”, phân tích sự khác biệt giữa con Chó và con Má để ám chỉ những con Má đang sống lẫn lộn bên cạnh anh. Sau ngày tự cởi bỏ quân phục và vào tù, tôi không còn có dịp gặp lại anh nữa. Người Bắc kẻ Nam, người lên non kẻ xuống biển, phận ai nấy giữ, thân ai nấy lo, gần 20 năm ly biệt tôi gặp lại anh ở trên phần đất này.

– Út Bạch Lan hả? Tôi đã tới Dallas, có lẽ tôi sẽ tới nhà anh khoảng 6, 7 giờ chiều nay.

Anh đơn thân độc mã với cái xe “HO” từ Michigan về Houston tìm một sinh lộ cuối đời. Vật đổi sao dời sau khi anh được rời khỏi những rừng tre rừng nứa, những luống khoai mì khoai lang gần 13 năm tù tội, nay anh phải “rời khỏi” mái ấm gia đình một lần nữa và ngâm nga “đời tôi cô đơn nên tôi chẳng yêu ai, đời tôi cô đơn nên tôi yêu mấy bạn già”. Anh gọi tôi khi anh gần tới Humble (phía Bắc TP Houston vài chục mile).

– Anh Sơn, anh ghé nhà anh Sáng trước, anh Sáng đang đợi anh, tôi sẽ có mặt ở đó khoảng 30 phút.

Trung tá Lai Văn Sáng, nguyên là Chỉ huy trưởng Biệt Đoàn 222 CSDC, anh Sơn về đơn vị này chỉ năm ba tháng với chức vụ Sĩ Quan Hành Quân Huấn Luyện, cùng là gốc eo eo đi bi (LLDB) nên xem nhau như ruột thịt. Anh Sáng giữ Sơn lại tạm trú vài ngày rồi tính sau. Gọi điện thoại cho “Cò Quế”, nguyên là CHT Cảnh Sát quận Tân Bình Gia Định:

– Help... Help... Help!

Thế là một tuần lễ sau Sơn có việc làm và chỗ ăn chỗ ở ổn định, lương tháng hơn ngàn, bao ăn bao ở không phải chi phí gì cả, nhưng khổ nỗi cái job khiến anh nổi nóng bất thường. Làm Cashier cho một Grocery. Cứ rình mò thằng nào vào chôm chia ba cái bánh kẹo lật vật là anh túm cổ ngay. Cái máu và tai mắt mũi họng của các toán Delta mà. Nghề của chàng, nhưng không đứng chỗ, vì nhiều lần sẽ gây thù hận, nhất là bọn mỹ đen, thì có ngày sẽ xảy ra những chuyện không hay. Ông Bà chủ khuyên anh:

– Thôi kệ nó, ba cái lật vật đó, anh cứ giả bộ làm ngơ, cái mạng của anh quan trọng hơn.

Sơn nhất quyết không chịu, khẳng định giữ vững lập trường và thái độ, tuyệt đối không nhân nhượng với bọn trộm ngày cướp đêm này, rồi cuối cùng anh xin thôi việc, anh tâm sự:

– Ông Bà chủ (vợ chồng Cò Quế) rất tốt với tôi, tôi có thể làm việc cho ông bà đến chết để đáp lại ân tình này, nhưng mà cứ hễ mỗi lần thấy thằng Mỹ đen vào cửa hàng ngông nghênh lặn lưng bỏ túi rồi vênh váo bước ra cửa là tôi cứ nghĩ tới mấy thằng Việt cộng nửa đêm xông vào nhà bố mẹ của tôi hôi của và bắt đóng thuế nữa. Tôi phải xin nghỉ việc vì chẳng đặng đừng, nếu còn tiếp tục chắc có ngày tôi bắn vỡ sọ một vài thằng rồi đi tù. Coi vậy mà đi tù ở Mỹ sướng hơn!

Vài tháng sau, phóng viên chiến trường Phục Viên giới thiệu anh làm một việc khác: Nhà Quàn!!! Nếu mổ và tắm rửa hóa trang xác chết thì 15 US một giờ, còn cắm hoa quét dọn nhà xác thì 10 US một giờ. Anh chọn việc thứ hai. Nhưng cũng chỉ được vài tháng anh lại xin thôi việc, anh tâm sự:

– Mẹ! Hồi xưa vừa chạy vừa cõng xác chết anh em đồng đội, rồi chui vào bụi rậm ôm xác chết ngủ qua đêm, sao người chết rồi mà vẫn còn sưởi ấm cho thân mình. Bây giờ làm cái nghề này sao tôi thấy nó tởm lợm làm sao! Đi ra, đi vào thấy mấy gương mặt đen thui đen thui, bị bắn chết vì cướp giật, hiếp dâm, uống rượu say lái xe đụng người ta chết, rồi chết luôn, đôi khi mấy ông già bà cả chết già, tôi còn liếc mắt nhìn, rồi kiếm chuyện ra phòng sau cắm hoa vòng hoa phúng điếu...

Có người giới thiệu anh làm một job khác: Lái xe Thiết giáp!!! Giờ làm việc anh lái chiếc xe Van bọc thép (Armor Vehicle) nhận tiền rồi đi đôi tiền, công việc nhàn nhã thư thả, nhưng đôi khi phải nhanh trí để giải quyết những trường hợp thay đổi khẩn cấp. Phần vì tiếng Mỹ chưa nhuần nhuyễn, lại đàm thoại trên vô tuyến (radio), mắt lại kém nên cứ lạc đường hoài, không theo đúng lời chỉ dẫn của supervise hay manager nên anh lại xin thôi việc, anh tâm sự:

– Nhà tôi nghèo lắm. Thuở nhỏ mấy anh em đi học chỉ có một củ khoai lang hay một củ sắn dần bụng buổi sáng, mãi tới chiều mới có được vài chén cơm với cá mắm Lăng Cô. Khi đi lính, có được đồng lương hàng tháng không cần đếm, chỉ cần tính nhằm thôi cũng biết ăn xài được mấy ngày. Bây giờ làm công việc này, cứ lên xe là thấy giấy 100 dollar

chất đồng, tiền của người ta không phải tiền của mình, mất 100 đồng là bị trừ 100 đồng. Một tuần chỉ được vài ba trăm đô, bị sọt (short) một cái, là húp cháo, lại nữa ngựa già làm sao phi đường xa như mấy người trẻ, lên xe xuống xe phải vịn vào cửa xe hay thành xe, lợm khộm kiểm nắp bình xăng không nhớ nằm bên trái hay bên phải, lò quờ chậm chạp kiểu đó có ngày thằng Mỹ đen lụi một dao vào sau lưng rồi lái xe Van chạy mất với mấy trăm ngàn trên đó thì có nước tự vận.

Cái job cuối cùng của cuộc đời anh khi anh vừa 61 tuổi. Bờ lâm binh (plumbing)!!! Rotation job. Có khi làm từ 10:00g tối cho đến 6:00g sáng, có khi từ 2:00g chiều đến 10:00g đêm, công việc mà anh thường đùa là “thụt cầu tiêu”, nhưng anh rất happy với công việc này vì nó thuộc City nên benefit đầy đủ, anh tâm sự:

– 13 năm tù, ngày ngày đi hốt và gánh phân tù rồi đổ nước quậy lên cho loãng ra, mức từng gàu đi tưới cải xanh, cải bắp, quần áo tay chân mặt mũi lúc nào cũng dính cứng. Bây giờ đi làm lại việc này, nhưng nhiều điều khác nhau. Không bao giờ thấy cứng, cũng không thấy hôi hám, tất cả đều dùng máy móc, bom thông thụt rửa chỉ bật điện rồi châm thuốc hút chờ, cuối tuần cầm cái check, cảm thấy cái job của mình nó thơm chi lạ.

Nhiều khi ngồi với anh cả buổi, nghe anh tâm sự đời anh không khỏi ngậm ngùi. Thú thật, cho đến khi anh ra đi, tôi không biết anh theo đạo gì, không bao giờ anh nói đến chuyện đi lễ nhà thờ hay chùa chiền, cũng không bao giờ nhắc tới tôn giáo, nhưng trong những câu chuyện thường nhật anh gói ghém triết lý nhân sinh một cách khéo léo tài tình. Có lần chị Sơn hỏi tôi:

– Anh Út có hiểu ảnh nói gì không, hay anh Út đọc bài của anh Sơn anh có biết ảnh nói cái gì không, còn tôi thì mù tịt.

Sơn cười cười:

– Tôi viết và tôi nói, đôi khi tôi cũng không biết tôi nói và tôi viết cái gì hướng hồ chi người khác, bà sao hay lộn xộn!

Nhưng tôi hiểu. Tánh tình anh điềm đạm, dè dặt cẩn trọng trong mọi việc suy tính, cách xử thế với tha nhân rất ôn hòa và lịch sự, nhưng cả cuộc đời anh từ thuở nhỏ cho đến khi nằm xuống quả là một cuộc đời bất hạnh mang nhiều nỗi khổ tâm. Chính vì những bất hạnh đó đã làm cho anh trở thành một người trầm lặng. Không màng danh lợi, không bon chen hơn kém với bất cứ ai, nhưng khi nói hay viết một điều gì đều mang máng một cái gì đó trong tâm thức sâu thẳm của anh. Ngôn ả ngữ, ngữ ả ngôn, ngôn ngữ ả ý, người nghe người đọc thoáng qua không hiểu anh muốn ngụ ý gì! Có lần anh hỏi tôi:

– Tôi đó anh biết tại sao khi con người ta chết thì hai cái chân chết trước rồi mới dần dần lên tới cái đầu?

– Tôi không biết!

– Này nhé, khi con người sinh ra là cái đầu ra trước, chỉ trừ phi bị đẻ ngược, còn hai cái chân ra sau cùng. Ra trước chết sau, ra sau chết trước. Cũng giống như Toán trưởng Delta lúc nào cũng nhảy trước nhưng chết sau, khi triệt xuất về sau nhưng chết trước.

– Tôi không hiểu xin anh nói cho rõ.

– Này nhé! Khi trực thăng vào tới điểm xâm nhập (LZ) thì toán trưởng phải hoặc là tuột dây cáp, tuột thang dây, hay nhảy từ độ cao 5, 7 thước trước rồi mới tới toán viên. Chỉ trong vòng 30 giây theo tiếng đếm, cả toán phải xuống hết mặt đất. Nếu trong vòng 30 giây này mà Việt cộng trở tay kịp thì có phải thẳng tuột dây sau cùng bị bắn khi còn tồn teng trên không hay không? Còn khi triệt xuất (PZ) thì luôn luôn toán trưởng phải đu dây cuối cùng khi cả toán đã ngồi trên trực thăng, cũng trong vòng 30 tiếng đếm, nếu mà Việt cộng đuổi theo kịp thì có phải toán trưởng lãnh đủ hay không? Đi trước chết sau, về sau chết trước là thế đó.

Rồi anh giảng giải cho tôi nghe về Tứ Đại, Ngũ Uẩn, Lục Căn con người từ đâu đến, chết sẽ đi về đâu. Tôi ngồi hăng giờ nghe anh nói và có cảm tưởng như ngồi trước mặt một vị thiền sư. Anh vói tay mời một điều thuốc, không biết điều thứ mấy tự nãy giờ, rồi tiếp:

– Anh biết không, hồi nhỏ cha tôi dạy rằng, khi người ta chết thì thân xác lạnh ngắt nhưng còn một điểm vẫn còn nóng (trong Tứ Đại). Nếu điểm nóng này hội tụ trên đỉnh đầu thì người chết sẽ thoát vòng luân hồi sinh tử siêu thoát về nơi thánh cảnh. Nếu ở mắt thì sẽ siêu thoát về cõi trời. Ở ngực thì đáo sinh kiếp người. Ở bụng thì vào loài ngựa quý. Nếu ở đầu gối thì là, thì là súc sanh. Cho nên mấy thằng súc sanh, thường đi bằng hai đầu gối là như vậy đó.

11:00g sáng ngày 6/12/2014. Bầu trời Houston âm u ảm đạm, mưa không nặng hạt nhưng buồn tê tái, lòng người buồn lòng trời cũng buồn theo, người nhỏ giọt lệ trời cũng nhỏ lệ theo.

Cát bước quay về thăm chốn xưa
Buồn ơi biết gỡ hết sao vừa
Khi hay bạn đã lia trần thế
Bỏ lại lòng tôi những giọt mưa
Bồi hồi mượn bút hạ vần đàn
Mặn đắng bờ mi chợt lệ tràn
Gởi gió về Anh lời vĩnh biệt
Cầu xin giấc ngủ mãi bình an.

Tôi đưa anh về cõi vĩnh hằng, nơi thánh cảnh anh sống yên bình vĩnh cửu. Anh đã theo mây về trời, đã theo gió đến miền Cực lạc, trút bỏ mọi ưu phiền khổ lụy chẳng một chút

tơ vương. Khi nắp quan tài khép lại, tôi sờ vầng trán cao rộng của anh, để nhỏ giọt lệ cuối cùng tiễn đưa anh, bàn tay tôi bỗng thấy nóng ấm lạ thường.

Như vậy theo lời anh giảng, thì anh đã thoát vòng luân hồi sinh tử siêu thoát về nơi không còn vướng bận trần ai tục lụy và không còn nhìn thấy những con chó con má mà lúc sinh tiền anh thường hay khinh bỉ và phi nhổ./.

Houston 2:00g AM

Ngày 7 Tháng 12 Năm 2014

Mũ Đỏ Út Bạch Lan

nguồn: [blog người phương nam](#)

Nguồn: Internet eMail by kb chuyển

*Đăng ngày thứ Ba, April 14, 2026
tkd, Khoa 10A—72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*